[1]ननान्दा, [2]नन्दयन्तः इत्यादीन्यस्य धातोरधिकतया विशेषरूपाणि सम्भवन्तीति ज्ञेयम् ।

(949) "नर्द शब्दे" (I-भ्वादिः-56. अक. सेट्. पर.)

नर्दकः-र्दिका, नर्दकः-र्दिका, निनर्दिषकः-षिका, नानर्दकः-र्दिका ;

इत्यादीनि रूपाणि भौवादिककर्जतिवत् (169) ज्ञेयानि । [3]गेहेनर्दी, [4]सिंहनर्दी,[A] विनर्दन्[B] ।

(950) "नाथृ याच्ञोपतापैश्वर्याशीःषु"

(I-भ्वादिः-6. सक. सेट्. आत्म.)

उपतापः=ज्वरप्रयुक्ता पीडा । ऐश्वर्यम्=सम्पत्तिः । आशीः= आशासनम् । आशीरर्थ एव आत्मनेपदम् । अन्येष्वर्थेषु परस्मैपदमेव । द्विकर्मकोऽयं याच्ञार्थे ।

[C]नाथकः-थिका, नाथकः-थिका, निनाथिषकः-षिका, नानाथकः-थिका ; नाथिता-त्री, नाथयिता-त्री, निनाथिषिता-त्री, नानाथिता-त्री ; [5]नाथन्-न्ती, नाथयन्-न्ती, निनाथिषन्-न्ती ; —

नाथिष्यन्-न्ती-ती, नाथयिष्यन्-न्ती-ती, निनाथिषिष्यन्-न्ती-ती ; —

[6][सर्पिषो]नाथमानः, नाथयमानः, निनाथिषमाणः, नानाथ्यमानः ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकगाधतिवत् (391) ज्ञेयानि ।

---

1. 'नञि च नन्देः' [द. उ. 2. 6.] इति ऋन्प्रत्ययः वृद्धिश्च । न नन्दतीति ननान्दा=पत्युर्भगिनी ।
2. 'तृभूवहि—' [द. उ. 6. 19] इत्यादिना आशिषि झच्प्रत्ययः षिच्च । नन्द्यात् इत्याशीरर्थे नन्दयन्तः इति रूपम् आनन्द इत्यर्थः ।
3. 'सुप्यजातौ णिनिस्ताच्छील्ये' (3-2-78) इति ताच्छील्ये णिनिः । 'पात्रेसमिता-दयश्च' (2-1-48) इत्यत्र निपातनात् क्षेपार्थे तत्पुरुषसमासः सप्तम्या अलुक् च ।
4. 'कर्तर्युपमाने' (3-2-79) इति उपमानवाचकोपपदात् णिनिप्रत्ययः ।
5. याच्ञाभिन्नार्थे 'शेषात् कर्तरि परस्मैपदम्' (1-3-78) इति परस्मैपदं, शता ।
6. 'आशिषि नाथः' (वा. 1-3-21) इत्यात्मनेपदम्, 'आशिषि नाथः' (2-3-55) इति कर्मणि षष्ठी ।

A. 'शूरम्मन्यो रणाच्चाहं निरस्तः सिंहनर्दिना ॥' भ. का. 5. 34.

B. 'कष्टं विनर्दतः क्रूरान् शस्त्रघुष्टकरान् कपिः ॥' भ. का. 9. 18.

C. 'द्रक्ष्यन् हरिं नाथितलोकनाथकं देघे मुदास्कन्दितमन्तरिन्द्रियम् ॥' धा. का. 1.2.